

Право інтелектуальної власності

УДК 341.244+502.172"19/20"

Бугаєнко Софія Андріївна

аспірантка

Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності

Національної академії правових наук України

Бугаенко София Андреевна

аспирантка

Научно-исследовательского института

интеллектуальной собственности

Национальной академии правовых наук Украины

Buhaenko Sofiia

PhD Student of the

Scientific Research-Institute of Intellectual Property of

National Academy of Law Sciences of Ukraine

ORCID: 0000-0002-0333-4239

**ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ
НОВИХ СОРТІВ РОСЛИН (УПОВ)**

**ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ МЕЖДУНАРОДНОЙ КОНВЕНЦИИ О
ЗАЩИТЕ НОВЫХ СОРТОВ РАСТЕНИЙ (УПОВ)**

**LEGAL ANALYSIS OF INTERNATIONAL CONVENTION FOR THE
PROTECTION OF NEW VARIETIES OF PLANTS (UPOV)**

***Анотація.** У даній статті проведено аналіз Міжнародної конвенції про захист нових сортів рослин (УПОВ), визначено основні переваги та недоліки даної конвенції. У результаті проведеного дослідження перш за все визначено історію розвитку змін в УПОВ конвенції, а саме етапи її прийняття та умови яких Україна повинна була дотримуватися, щоб*

стати членом даної конвенції. Визначаються та порівнюються основні зміни, які були внесені у кожній редакції УПОВ конвенції, а саме починаючи з 1961 року до сьогодишнього періоду. Наведена судова практика із застосуванням даної конвенції.

Встановлено, що під реєстрації прав на нові сорти рослин, необхідно керуватися методиками УПОВ. З метою удосконалення захисту прав на сорти рослин обґрунтовано необхідність внесення змін та доповнень до конвенції УПОВ. Отже, аналіз відповідних Актів Конвенції 1978 та 1991 року дає підстави зробити висновок, що остання редакція УПОВ Конвенції є більш удосконаленою версією Акта 1978 року. У ряді статей норми є більш чітко сформульованими порівняно з попереднім документом, що дає можливостей уникати двозначностей при їх тлумаченні. Водночас Україна й досі не привела національне законодавство у повну відповідність до УПОВ Конвенції при тому, що відповідні зобов'язання були нею взяті. Водночас позитивним фактором є те, що за останні кілька років відбулися суттєві зміни стосовно розробки й прийняття в Україні УПОВ Методик, адже у 2016 році Міністерство аграрної політики та продовольства України затвердило методики проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин на відмінність, однорідність і стабільність, а також було затверджено ряд методик проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність до поширення в Україні. Водночас наявна інституційна реформа, рівно як і виконання Україною вимог за міжнародними зобов'язаннями, вимагає подальшого удосконалення національного законодавства.

Ключові слова: захист прав інтелектуальної власності на сорти рослин, Міжнародна конвенція про захист нових сортів рослин (УПОВ), Акт 1978 року, Акт 1991 року, Методики УПОВ.

Аннотация. В данной статье проведен анализ Международной конвенции о защите новых сортов растений (УПОВ), определены основные преимущества и недостатки данной конвенции. В результате проведенного исследования прежде всего определено историю развития изменений в УПОВ конвенции, условия которых Украина должна была соблюдать, чтобы стать членом данной конвенции. Определяются и сравниваются основные изменения, которые были внесены в каждой редакции УПОВ конвенции, а именно начиная с 1961 года до сегодняшнего периода. Приведенная судебная практика с применением данной конвенции.

Установлено, что в регистрации прав на новые сорта растений, необходимо руководствоваться методиками УПОВ. С целью усовершенствования защиты прав на сорта растений обоснована необходимость внесения изменений и дополнений к конвенции УПОВ. Анализ соответствующих Актов Конвенции 1978 и 1991 позволяет сделать вывод, что последняя редакция УПОВ Конвенции является более усовершенствованной версией Акта 1978 года. В ряде статей нормы более четко сформулированными по сравнению с предыдущим документом, дающим возможности избегать двусмысленностей при их толковании. В то же время Украина до сих пор не привела национальное законодательство в полное соответствие с УПОВ Конвенции при том, что соответствующие обязательства были ею взяты. В то же время положительным фактором является то, что за последние несколько лет произошли существенные изменения в отношении разработки и принятия в Украине УПОВ Методик, ведь в 2016 году Министерство аграрной политики и продовольствия Украины утвердило методики проведения квалификационной экспертизы сортов растений на отличие, однородность и стабильность, а также было утверждено ряд методик проведения квалификационной экспертизы сортов растений на

пригодность к распространению в Украине. В то же время существует институциональная реформа, равно как и Украиной требований по международным обязательствам, требует дальнейшего совершенствования национального законодательства.

Ключевые слова: *защита прав интеллектуальной собственности на сорта растений, Международная конвенция о защите новых сортов растений (УПОВ), Акт 1978 года, Акт 1991 года, Методики УПОВ.*

Summary. *The article focuses on the developments concerning amendments which have been made in the UPOV Convention, namely the stages of its adoption and the conditions which Ukraine had to adhere to become a member. This article addresses to the legal analysis of International Convention for the Protection of New Varieties of Plants (UPOV), the main advantages and disadvantages of this convention are identified. In particular, the main changes from 1961 till recently have been identified and compared in each edition of the UPOV Convention. The judicial practice with the application of this convention is presented.*

This article has highlighted that for the registration of rights to new plant varieties, we should be guided by the UPOV methods. For the purpose of improving the procedure of the protection rights to plant varieties, the necessity of amending and supplementing the UPOV Convention was substantiated. Therefore, an analysis of the Act of 1978 and Act of 1991 of the UPOV Convention leads to the conclusion that the latest version of the UPOV Convention is a more advanced version than the Act of 1978. In a number of articles, the are more clearly formulated than in the previous document, since these updated norms avoid ambiguities in their interpretation. At the same time, Ukraine has not brought national legislation fully into line with the UPOV Convention, even though that the relevant commitments have been made. However, a positive factor is that over the last few years the significant changes

have been made regarding the development and adoption of UPOV Methods in Ukraine, since 2016, the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine approved the methods of providing qualification examination for determine distinctness, uniformity, stability and at the same time methods for determination suitability of plant varieties for distribution in Ukraine was also approved. However, the institutional reform, requires further improvement of national legislation, as well as meeting requirements by Ukraine with international obligations.

Key words: *protection of intellectual property rights for plant varieties, International Convention for the Protection of New Varieties of Plants (UPOV), Act of 1978, Act of 1991, UPOV Methods.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Міжнародний союз з охорони нових сортів рослин відомий під назвою UPOV – міжурядова організація, штаб-квартира якої знаходиться у м. Женева, Швейцарська Конфедерація. У частині охорони сортів рослин у 1961 року була прийнята перша конвенція у Парижі, відома під назвою «Акт 1961 року», яка набрала законної сили лише у 1968 році. Дана Конвенція була підписана багатьма європейськими країнами, зокрема Бельгією, Францією, Федеративною Республікою Німеччини та Італією. У 1962 році до неї приєдналися Великобританія та Швеція; пізніше, у 1969 році – Ірландія, Угорщина, Іспанія та Швейцарія. Разом із тим на даний момент залишається багато країн, що не стали членами Конвенції УПОВ, а навіть ті країни, що й стали учасниками, не привели до кінця законодавство у сфері захисту прав на сорти рослин до Community Plant Variety Right (CPVR), що базується на Акті 1991 року. Станом на листопад 2006 р. вже 63 країни стали учасниками УПОВ Конвенції за Актом 1961 року, Актом 1978 року та Актом 1991 року. Пізніше дана кількість учасників збільшилася до 75, серед яких приєдналися Боснія та Герцеговина,

Домініканська Республіка, Чорногорія та інші, відповідно до даних розміщених на веб-сайтах УПОВ. Відтак, важливого значення відіграє те, те що необхідно виявити та дослідити зміни, що відбувалися з Актом 1961 року, після прийняття відповідних змін у 1978 та 1991 роках, та практики відображення цих змін в національному законодавстві.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження, в яких розглядалося питання УПОВ Конвенцій, знайшли відображення у ряді праць українських та зарубіжних фахівців у галузі права інтелектуальної власності, до яких доречно віднести таких науковців як Авраменко О.Б., Андрющенко А.В., Кривицький К.М., Лещук Н.В., Річард Девіс, Тріттон Гай, Грехем Дж., Мелінікз С.. Окрім цього за останні роки, загальне значення охорони та захисту прав на сорти рослин було розглянуто у багатьох наукових статтях [4; 5; 6; 7; 8], дослідження стосувалися Конвенції UPOV. Адже створення Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин (УПОВ) призвело до визнання прав селекціонерів рослин на міжнародній основі. Розглядалося питання взаємодії УПОВ конвенції та Угоди TRIPS.

Формулювання цілей статті. Враховуючи той факт, що Конвенція УПОВ була прийнята ще у 1961 році, законодавство України й досі не приведено у відповідність із зазначеною Конвенцією. Тому виникає необхідність проведення правового аналізу проблем, що виникали у процесі застосування Конвенції, та змін, що відбулися в Акті 1991 року.

Виклад основного матеріалу дослідження. «Україна ще з 3 листопада 1995 року набула статусу як 29-й повноправний учасник UPOV, згідно з рішенням XI надзвичайної Сесії Ради UPOV від 22 квітня 1994 р.

відносно можливості приєднання України до Конвенції з охорони нових сортів рослин у редакції 1978 р.»¹.

Проте для того, щоб приєднатися до УПОВ, Україна повинна була виконати певний перелік вимог, а саме:

- було прийнято Закон України «Про приєднання України до Міжнародної конвенції про охорону нових сортів рослин» від 2 червня 1995 року;
- Україна приєдналась до Акта 1991 р. УПОВ Конвенції;
- Президент України видав Укази «Про представника України і його заступника у Раді Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин» та «Питання представництва України у Раді Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин», «Про представника України у Раді Міжнародного Союзу по охороні нових сортів рослин» [1, с. 10].

Для того, щоб приєднатися до Міжнародного Союзу з охорони нових сортів рослин, необхідно дотриматися рекомендацій про «Керівні вказівки для членів УПОВ щодо ратифікації Акта 1991 р. УПОВ Конвенції». Важливість таких дій обумовлюється наступним.

Закріплюючи систему охорони сортів рослин, Міжнародна конвенція про захист нових сортів рослин (УПОВ) вирішує два завдання. Перше завдання полягає в тому, що у Конвенції закріплені принципи, відомі Паризької конвенції, – *національний режим, незалежність охоронного документа, конвенційний пріоритет* (який означає, що особа, яка подала заявку на реєстрацію сорту рослини в одній з держав-членів Союзу, з дати подання першої заяви, використовує право пріоритету подати заяву в інших державах-членах Союзу).

¹ Авраменко О. Б., Івашенко О. В.; МОНМС України, Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Набуття прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності: сорти рослин : монографія / Умань, 2011. 139 с. Бібліогр.: 68 назв. укр.

Друге завдання полягає в *забезпеченні гармонізації правової охорони на національному рівні в країнах-учасниках.*

Варто звернути увагу на те, що дана Конвенція розроблена таким чином, що не всі її норми мають імперативний характер. Так, відповідно до пункту 2 статті 5 Конвенції УПОВ Акта 1991 року не встановлюються чіткі вимоги до суми стосовно сплати зборів, оскільки кожна країна-учасник Конвенції може самостійно встановлювати свої вимоги [9].

На сьогодні в Україні діє примат міжнародного права щодо регулювання правовідносин у сфері охорони і захисту прав на сорти рослин селекціонерів. У тому випадку якщо у міжнародному договорі згода на обов'язковість якого надана в ВРУ Україні, передбачені інші правила, ніж ті, що знаходяться в Законі та прийнятих до нього нормативно-правових актах, тоді застосовуються правила міжнародного договору [12].

Зрештою, для всіх членів Конвенції УПОВ були створені однакові умови для набуття прав на сорти рослин, зокрема, розроблена проста система подачі заявок та розроблені типові бланки для таких заявок. Інформація, яка повинна міститися в заявках на сорти рослин, *особливо нічим не повинна відрізнятися від заявок в інших країнах-членах УПОВ Конвенції.*

Основною перевагою Конвенції УПОВ 1991 року є те, що залишаються основні принципи – експертизи сортів рослин, а саме на відмінність, однорідність та стабільність. Адже на початку перша редакція Конвенції УПОВ надавала селекціонеру право на охорону одного й того ж самого сорту рослини лише в одній формі охорони. Окрім цього, *одна із відмінностей у Акті 1991 р. полягає у різниці кількості видів та родів, що члени УПОВ Конвенції повинні охороняти.*

Відповідно до Акта 1991 р. Конвенції усі роди та види сортів рослин охороняються державами, що є членами УПОВ Конвенції. Слід зазначити,

що Регламент Ради ЄС № 2100/94 від 27 липня 1994 р. відображає положення Конвенції УПОВ, фактично деякі положення дублюються, особливо те, що стосується визначення термінів: поняття сортів рослин та критерії їх охороноздатності. Окрім цього Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» теж визначає тлумачення відповідних термінів. Проте основним залишається, що такий закон не повинен суперечити УПОВ Конвенції, тому що це є однією із передумов членства.

На відміну від законодавчого закріплення, в Україні був тривалий час відсутній правовий механізм реалізації конвенційних принципів. Так, методики стосовно проведення експертиз на ВОС досить довго не реєструвалися у Міністерстві юстиції України та не набували юридичної сили. Тому при реєстрації нових сортів рослин виникало головне питання, а саме – якими методиками слід керуватися. Тому, в першу чергу виникали різноманітні спори, пов'язані з незаконним набуттям прав на сорти рослин. Прикладом може бути справа, пов'язана із «порушення умов державної реєстрації сортів, в якій позивач – Семенсес Прогрейн Інк. подав позов до ТОВ «Прогрейн Євразія» та Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України про визнання недійсними майнових прав інтелектуальної власності»². Під час прийняття рішення господарським судом було встановлено, що «сорти сої "Терек" і "Кубань", зареєстровані товариством з обмеженою відповідальністю "Прогрейн Євразія", не відрізняються (чітко) від раніше зареєстрованих "Semeneses Progreen Inc." сої "Тома" і "Ная", що є основою, встановленою законом для задоволення цього позову»³.

Суд з'ясував, що коли була здійснена реєстрація видів сої «Терек» і «Кубань», застосовувалася Методика 2003 року, а саме Методика проведення експертизи і державного випробування видів рослин зернових,

²Рішення господарського суду м. Києва від 07.09.2017. Справа №910/15074/14, посилання:<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/68742099>

³Дивитися попереднє посилання.

круп'яних і зернобобових культур (далі – Методика-2003 р.), що не була приведена до вимог Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин (UPOV).

Відповідно, реєстрація сортів була здійснена із порушенням, адже описи сортів рослин, вчинені в Україні і в Канаді, відбувалися з використанням різних законів, у відповідності з різними методами (Методика УПОВ та Методика 2003 р.), тому опису підлягали різні ознаки, правила заповнення документів також відрізнялися.

Тому, «в ході судової експертизи сортів сої експерти представили абсолютно суперечливі результати. В результаті два експерта заявили, що сорти рослин сої істотно не відрізняються за своїми ознаками, визначених у реєстраційних описах. Проте один із експертів таки прийшов до протилежного висновку, де вказав, що сорти чітко відрізнялися»⁴.

Головною причиною виникнення суперечливих висновків стало те, що в Україні були відсутні розроблені й затверджені методики, які би регулювали здійснення судово-експертних досліджень щодо сортів рослин під час здійснення експертизи.

Отже, у даній справі для уникнення порушення реєстрації прав на сорти сої потрібно було врахувати те, що Канада та Україна входять до членів UPOV, а відтак саме із застосуванням Методики UPOV і слід встановлювати відмінність сортів.

Враховуючи той момент, що Україна стала членом UPOV ще в 1995 році, лише тільки кілька років тому наказами від 16.12.2016р. № 547, від 16.08.2017р. № 465, від 08.12.2017р. № 653 Міністерством аграрної політики та продовольства України були затверджені наступні методики:

⁴ Дивитися попереднє посилання 1.

Таблиця 1

**Перелік Методик затверджених наказами Міністерства аграрної
політики та продовольства України**

1.	Методика проведення експертизи сортів рослин групи зернових на відмінність, однорідність і стабільність;
2.	Методика проведення експертизи сортів рослин групи олійних на відмінність, однорідність і стабільність;
3.	Методика проведення експертизи сортів рослин групи зернобобових та круп'яних на відмінність, однорідність і стабільність;
4.	Методика проведення експертизи сортів рослин групи технічних на відмінність, однорідність і стабільність;
5.	Методика проведення експертизи сортів рослин групи кормових та коренеплідних на відмінність, однорідність і стабільність;
6.	Методика проведення експертизи сортів рослин групи овочевих, картоплі та грибів на відмінність, однорідність і стабільність;
7.	Методика проведення експертизи сортів рослин групи плодових, ягідних, горіхоплідних та винограду на відмінність, однорідність і стабільність;
8.	Методика проведення експертизи сортів рослин групи декоративних на відмінність, однорідність і стабільність;
9.	Методика проведення експертизи сортів рослин групи лікарських та ефіроолійних на відмінність, однорідність і стабільність;
10.	Методика проведення експертизи сортів рослин групи лісових на відмінність, однорідність і стабільність.
11.	Методика проведення експертизи сортів рослин маку східного (<i>Papaver orientale</i> L.) на відмінність, однорідність і стабільність.
12.	Методика проведення експертизи сортів виду Теффа (<i>Eragrostis tef</i> (Zuccagni) Trotter) на відмінність, однорідність та стабільність.

Окрім цього, наказами Мінагрополітики від 22.11.2018р. № 571 було внесено зміни до Методики проведення експертизи сортів квасолі золотистої (*Phaseolus aureus* Roxb.) на відмінність, однорідність і стабільність, Методики проведення експертизи сортів редьки посівної (редиски) (*Raphanus sativus* L. var. *sativus* Pers.) на відмінність, однорідність і стабільність, Методики проведення експертизи сортів нагідок лікарських (*Calendula officinalis* L.) на відмінність, однорідність та стабільність.

Слід зазначити, що у сфері охорони прав на сорти рослин великого значення набув саме Акт 1991 року, в якому було відображено підходи Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода ТРІПС), яка вимагає від учасників забезпечити захист сортів рослин через обрання одного з трьох варіантів захисту. Адже метою УПОВ Конвенції є надання *sui generis* захисту прав на сорти рослин протягом обмеженого періоду.

Однак у тій же Європі існує заборона на патентування сортів рослин за ст. 53 (b) Європейської патентної конвенції [3]. Водночас дотримання Акту 1991 року є найбільш очевидним способом задоволення Угоди ТРІПС, в якій у ст. 27 вказано, що «члени конвенції повинні забезпечити захист сортів рослин або через патенти, або *sui generis* ефективну систему, або завдяки їх комбінації»⁵.

При цьому доречно зауважити, що Акт 1991 року не змінює принципи попередніх Актів, зокрема сторони-учасники Конвенції отримують та захищають права селекціонерів у відтворювальному та розмножувальному матеріалі сортів рослин.

Відповідно до УПОВ Конвенції, якщо реєстрація сортів відбулася, власник має виключне право розпоряджатися сортом рослини з комерційною метою.

Загальний строк захисту прав на сорт рослини відповідно до УПОВ Конвенції як мінімум 20 років, та для дерев чи винограду 25 років. Водночас варто зазначити, що УПОВ Конвенція захищає репродуктивний матеріал, а не саму створену рослину.

Говорячи про істотні зміни, що відбулися у міжнародних підходах стосовно охорони сортів рослин, можна відзначити наступне. Так, в Акті 1978 року ст. 2(1) визначає, що «кожна країна учасник може вільно

⁵Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 06.12.2005 [Електронний ресурс] // Законодавство України. — Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018.

вводити в дію законодавство, де заявник повинен вибрати між патентом та правом на сорт рослини»⁶. Натомість у ст. 2 Акту 1991 року вже закріплюється, що «кожна Договірна Сторона надає та охороняє права селекціонера» [9].

Такий підхід відповідає підходам ст. 27 Угоди ТРІПС, в якій зазначено, що «члени можуть не дозволяти патентування рослин та тварин, проте вони повинні забезпечити захист сортів рослин або через патенти, або *sui generis* ефективну систему, або завдяки їх комбінації»⁷.

Якщо звернути увагу на вимоги Конвенції УПОВ, то можна побачити, що головною залишається ознака новизни. А саме звертається увага на те, чи комерційно використовувався сорт на території (наприклад, України чи країни, яка не є стороною Конвенції), та визначені терміни, якщо сорт використовувався для визначення того, чи підпадає даний сорт під вимогу бути новим.

Істотним є те, що вимога до сорту, щоб він був новим, відрізняється від вимоги новизни у патентному праві. Тому у першому випадку «бути новим» означає не бути комерційно використаним протягом конкретно визначеного періоду [2, с. 605]. Натомість у патентному праві немає визначення «попереднє користування», відтак істотне значення для винаходу має абсолютна новизна об'єкта.

Якщо заявник на реєстрацію прав на сорти рослин зможе показати розмножувальний матеріал сорту, що подається на реєстрацію, і даний сорт рослини використовувався лише для того, щоб створити інший сорт, у такому випадку сорт не втрачає ознаку нового [2, с. 606]. При цьому аналіз поняття «розмножувальний матеріал» в Акті 1991 року дозволяє визнати, що воно розмежовується із простим поняттям «сорт рослини».

⁶International Convention for the Protection of New Varieties of Plants of December 2, 1961, as revised at Geneva on November 10, 1972, and on October 23, 1978. URL: https://www.upov.int/upovlex/en/conventions/1978/w_up780_.html#_1_3

⁷Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 06.12.2005. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018

Окрім цього Акт 1991 року визначає у ст. 7, що сорт рослини є відмінним від будь-якого іншого сорту, що існує і про його існування є загальне знання під час подачі заяви на реєстрацію [9].

У даному випадку Акт 1991 року відрізняється від Акту 1978 року, адже вимога, що сорт рослини повинен відрізнятися однією чи більше важливими ознаками, зникла, оскільки була двозначною, а відтак була визнана непотрібною.

Акт 1991 року визначає у ст. 9, що «сорт вважається стабільним, якщо його відповідні ознаки залишаються незмінними після неодноразового розмноження або, у випадку особливого циклу розмноження, наприкінці кожного такого циклу»⁸. Відтак, відповідно до Акта 1978 року ніяких суттєвих змін до цієї вимоги не відбулося, лише перефразування статті.

У цьому сенсі доречно зазначити, що у попередній Методиці УПОВ TG/1/2 пропонувалося визначити стабільність сорту, спершу тоді, коли сорт був доведений однорідним. Проте, якщо є сумніви щодо визначення ознаки стабільності, то необхідно її визначити через проведення тестування на майбутньому поколінні, щоб перевірити, чи проявляються такі самі характеристики попередньої рослини.

Відповідно до ст. 14 УПОВ Конвенції «власник сорту рослин має виключне право дозволяти виробляти чи репродуктувати (розмножувати); доводити до кондицій для розмноження; пропонувати для продажу; продавати чи будь-яка іншій формі збувати; експортувати; імпортувати; зберігати для будь-яких цілей, зазначених вище»⁹. Слід зазначити, що закладений підхід також відрізняється від Акту 1978 року тим, що тоді зберігання було для комерційного продажу. Таке положення мало вплив на

⁸ Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин: прийнята 2 грудня 1961р.: ратифікована Законом України від 02.08.2006 № 60-V [Електронний ресурс] // Законодавство України. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

⁹ Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин: прийнята 2 грудня 1961р.: ратифікована Законом України від 02.08.2006 № 60-V [Електронний ресурс] // Законодавство України. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

створення «фермерських прав», зокрема вирощувати нові рослини із зібраних розмножувальних матеріалів із попереднього урожаю.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, аналіз відповідних Актів Конвенції 1978 та 1991 року дає підстави зробити висновок, що остання редакція УПОВ Конвенції є більш удосконаленою версією Акта 1978 року. У ряді статей норми є більш чітко сформульованими порівняно з попереднім документом, що дає можливостей уникати двозначностей при їх тлумаченні. Водночас Україна й досі не привела національне законодавство у повну відповідність до УПОВ Конвенції при тому, що відповідні зобов'язання були нею взяті.

Водночас позитивним фактором є те, що за останні кілька років відбулися суттєві зміни стосовно розробки й прийняття в Україні УПОВ Методик, адже у 2016 році Міністерство аграрної політики та продовольства України затвердило методики проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин на відмінність, однорідність і стабільність, а також було затверджено ряд методик проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність до поширення в Україні.

Перспективи подальших досліджень, полягають в тому, що наявна інституційна реформа, рівно як і виконання Україною вимог за міжнародними зобов'язаннями, вимагає подальшого удосконалення національного законодавства.

Література

1. Авраменко О. Б., Іващенко О. В.; МОНМС України, Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Набуття прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності: сорти рослин : монографія / Умань, 2011. 139 с. Бібліогр.: 68 назв. укр.
2. Barry Greengrass «The 1991 Act of the UPOV Convention' [1991]. EIPR. 466-72.».

3. Convention on the Grant of European Patents (European Patent Convention) of 5 October 1973. URL: <https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/html/epc/2016/e/ma1.html>
4. Duenas M., Mercedes Campi (2016) Intellectual Property Rights and International Trade of Agricultural Products. World Development. doi.org/10.1016/j.worlddev.2015.11.014
5. Dutfield G.M., Roberts T.W. (2017) Intellectual Property Rights. Encyclopedia of Applied Plant Sciences (Second Edition). doi.org/10.1016/B978-0-12-394807-6.00036-8
6. Hariprasanna K. (2019) Chapter 21 - Distinctness, Uniformity, and Stability (DUS) Testing in Sorghum. Breeding Sorghum for Diverse End Uses. doi.org/10.1016/B978-0-08-101879-8.00021-8
7. Jefferson D., Alandete-Saez M. (2019) Intellectual Property in Agriculture. Reference Module in Food Science. doi.org/10.1016/B978-0-08-100596-5.22934-X
8. Jördens R. (2005) Progress of plant variety protection based on the International Convention for the Protection of New Varieties of Plants (UPOV Convention). World Patent Information. doi.org/10.1016/j.wpi.2005.03.004
9. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин: прийнята 2 грудня 1961р.: ратифікована Законом України від 02.08.2006 № 60-V. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
10. Рішення господарського суду м. Києва від 07.09.2017. Справа №910/15074/14. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/68742099>.
11. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 06.12.2005. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018

12. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 року N 1906-IV. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
13. Закон України «Про приєднання України до Міжнародної Конвенції з охорони нових сортів рослин» від 2 червня 1995 року №209/95 ВР. Законодавство України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/209/95-вр>
14. Закон України «Про приєднання України до Міжнародної Конвенції з охорони нових сортів рослин» від 2 серпня 2006 року N 60-V. Законодавство України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/60-16>

References

1. Avramenko O. B., Ivashchenko O. V. Nabuttia prav na netradytsiini obiekty intelektualnoi vlasnosti: sorty Roslyn. MONMS Ukrainy, Uman. derzh. ped. un-t im. P. Tychny: monohrafiia / Uman, 2011. 139 c. Bibliohr.: 68 nazv. [In Ukrainian].
2. Barry Greengrass «The 1991 Act of the UPOV Convention' [1991]. EIPR. 466-72.».
3. Convention on the Grant of European Patents (European Patent Convention) of 5 October 1973. URL: <https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/html/epc/2016/e/ma1.html>.
4. Duenas M., Mercedes Campi (2016) Intellectual Property Rights and International Trade of Agricultural Products. World Development. doi.org/10.1016/j.worlddev.2015.11.014.
5. Dutfield G.M., Roberts T.W. (2017) Intellectual Property Rights. Encyclopedia of Applied Plant Sciences (Second Edition). doi.org/10.1016/B978-0-12-394807-6.00036-8.

6. Hariprasanna K. (2019) Chapter 21 - Distinctness, Uniformity, and Stability (DUS) Testing in Sorghum. Breeding Sorghum for Diverse End Uses. doi.org/10.1016/B978-0-08-101879-8.00021-8.
7. Jefferson D., Alandete-Saez M. (2019) Intellectual Property in Agriculture. Reference Module in Food Science. doi.org/10.1016/B978-0-08-100596-5.22934-X.
8. Jördens R. (2005) Progress of plant variety protection based on the International Convention for the Protection of New Varieties of Plants (UPOV Convention). World Patent Information. doi.org/10.1016/j.wpi.2005.03.004.
9. Mizhnarodna konventsiiia z okhorony novykh sortiv roslyn: pryiniata 2 hrudnia 1961r.: ratyfikovana Zakonom Ukrainy vid 02.08.2006 № 60-V. Zakonodavstvo Ukrainy. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
10. Rishennia hospodarskoho sudu m. Kyieva vid 07.09.2017. Sprava №910/15074/14. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/68742099>.
11. Uhoda pro torhovelni aspekty prav intelektualnoi vlasnosti vid 06.12.2005. Zakonodavstvo Ukrainy. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018
12. Zakon Ukrainy «Pro mizhnarodni dohovory Ukrainy» vid 29 chervnia 2004 roku N 1906-IV. Zakonodavstvo Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
13. Zakon Ukrainy «Pro pryiednannia Ukrainy do Mizhnarodnoi Konventsii z okhorony novykh sortiv roslyn» vid 2 chervnia 1995 roku №209/95 VR. Zakonodavstvo Ukrainy. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/209/95-bp>
14. Zakon Ukrainy «Pro pryiednannia Ukrainy do Mizhnarodnoi Konventsii z okhorony novykh sortiv roslyn» vid 2 serpnia 2006 roku N 60-V. Zakonodavstvo Ukrainy. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/60-16>